

Χρίστος
Μιχαηλίδης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ

ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΑΡΓΑ
ΑΛΛΑ ΣΤΑΘΕΡΑ
ΝΑ ΕΠΑΝΑΚΑΜΨΟΥΝ

της Νικολέττας Λιβέρα

Πάγια θέση της ΟΕΒ η πειθαρχημένη διαχείριση των δημοσιονομικών

«Μπορεί να έχουμε ικανοποιήσει τις βασικές απαιτήσεις των δανειστών μας με αποτέλεσμα η Κύπρος να εξέλθει από το Μνημόνιο, όμως έχουμε υποχρέωση ως κοινωνία να σεβαστούμε τις θυσίες που έγιναν και να συνεχίσουμε την προσπάθεια με σοβαρότητα και υπευθυνότητα για να ολοκληρωθούν οι επιβαλλόμενες μεταρρυθμίσεις». Αυτό είναι το μήνυμα που στέλνει ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) μέσα από την συνέντευξή του στο Ευρωκέρδος υπογραμμίζοντας την ίδια ώρα πως τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η ανάγκη χρηματοδότησης, η μειωμένη επικερδότητα και ρευστότητα, η γραφειοκρατία και άλλα, αποτελούν σημαντικά εμπόδια που καλούνται οι επιχειρήσεις να υπερπηδήσουν έτσι ώστε να ανακάμψουν.

Τέσσερα χρόνια μετά το σοκ που δέχθηκε η οικονομία της Κύπρου, ποια κατάσταση επικρατεί επί του εδάφους; Παρατηρείτε βελτίωση του οικονομικού κλίματος;

Όπως όλοι γνωρίζουμε, έχοντας εκπληρώσει μέρος των υποχρεώσεων μας και επιτυγχάνοντας σημαντική βελτίωση στους σημαντικότερους οικονομικούς δείκτες, καταφέραμε να ικανοποιήσουμε τις βασικές απαιτήσεις των δανειστών μας με αποτέλεσμα η Κύπρος να εξέλθει από το Μνημόνιο. Όλοι αναγνωρίζουν τις θυσίες που έγιναν από όλους ανεξαιρέτως, ιδιαίτερα από τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα. Έχουμε λοιπόν υποχρέωση ως κοινωνία να σεβαστούμε τις θυσίες που έγιναν και να συνεχίσουμε την προσπάθεια με σοβαρότητα και υπευθυνότητα για να ολοκληρωθούν οι επιβαλλόμενες μεταρρυθμίσεις, ο εκσυγχρονισμός των δομών και η ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας. Πάγια θέση της ΟΕΒ ήταν και παραμένει η συνετή, πειθαρχημένη και ισοζυγισμένη διαχείριση των δημοσιονομικών με ανάγκες εστίασης όμως πλὴν προς την ανάπτυξη. Όντως παρατηρείται βελτίωση του οικονομικού κλίματος και της επιχειρηματικής δραστηριότητας και μάλιστα με ενθαρρυντικές προοπτικές.

Έχουν αρχίσει να ορθοποδούν οι κυπριακές επιχειρήσεις; Και σε ποιους τομείς ακόμη τα πράγματα παραμένουν δυσκολότερα;

Πρόσφατα στοιχεία καταδεικνύουν σταθεροποίηση αλλή και βελτίωση διαφόρων οικονομικών δεικτών καθώς και του επιχειρηματικού κλίματος γενικότερα. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι έχουμε ξεπεράσει τα προβλήματα ή ότι έχουμε θεραπεύσει τις παθολογίες του συστήματος. Οι επιχειρήσεις προσπαθούν με αργά αλλή σταθερά βήματα να επανακάμψουν και να διαχειριστούν τα καθημερινά τους προβλήματα με στόχο να επανέλθουν σε κανονικούς ρυθμούς λειτουργίας. Οι προκλήσεις παραμένουν με ψηλό μάλιστα βαθμό δυσκολίας αφού τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η ανάγκη χρηματοδότησης, η μειωμένη επικερδότητα και ρευστότητα, η γραφειοκρατία και άλλα, αποτελούν σημαντικά εμπόδια που καθούνται οι επιχειρήσεις να υπερπηδήσουν. Επιχειρήσεις του ευρύτερου κατασκευαστικού τομέα ακόμα να αρχίσουν να ανακάμπτουν λόγω της φύσης του αντικειμένου τους και ψηλών οφειλών τους προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Δύο στις τέσσερις επιχειρήσεις παρουσιάζουν ακόμα προβλήματα βιωσιμότητας.

Ποια μέτρα κατά τη γνώμη σας θα πρέπει να γίνουν ώστε να επισπευσθεί η στροφή της κυπριακής οικονομίας προς την ανάπτυξη;

Η χώρα χρειάζεται δραστικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις, που θα καταστήσουν την οικονομία μας ανταγωνιστική. Ο επιχειρηματίας απαιτεί κράτος και πολιτικές ηγεσίες που να θέτουν ως προτεραιότητα το καλό του τόπου, να βρίσκουν λύσεις για να πηγαίνει η χώρα μπροστά. Επίσης, οι επιχειρήσεις χρειάζονται ουσιαστική στήριξη για τη δημιουργία περιβάλλοντος και προϋποθέσεων για καινοτομία και δημιουργικότητα. Βέβαια, βασικό εργαλείο για την ανάπτυξη είναι η χρηματοδότηση των όποιων αναπτυξιακών προγραμμάτων τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Πρέπει να προχωρήσουμε θάρραλλά με τα κρίσιμα θέματα που σχετίζονται με την ενίσχυση του αναπτυξιακού βραχίονα αλλή και τη διασφάλιση της αναπτυξιακής πολιτικής του κράτους. Απαιτούνται λοιπόν δραστικές αλλαγές με πρόταξη, θεμάτων όπως η εισαγωγή της ψηφιακής οικονομίας, η εξυγίανση και εκσυγχρονισμός των ημικρατικών οργανισμών και Εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος με βελτίωση του χρόνου απονομής της δικαιοσύνης. Χρειάζονται πρακτικά κίνητρα για την εξωστρέφεια, τις επενδύσεις, εξαγωγές και συγχωνεύσεις, κ.α.

Η αγορά αλλή και τα νοικοκυριά ασφυκτούν για χρηματοδότηση. Ωστόσο το πρόβλημα των ΜΕΔ αποτελεί βαρίδι. Έχετε εισηγήσεις για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος;

Αποτελεί ευτυχές γεγονός η αναδιάρθρωση και επιβίωση των Τραπεζών μας, αποτέλεσμα του κουρέματος των καταθετών και θυσιών των νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Αναγνωρίζουμε τη μεγάλη σημασία του χρηματοπιστωτικού τομέα και ότι πρέπει να αποφύγουμε τα λάθη του παρελθόντος με τον άκρτο δανεισμό. Ταυτόχρονα όμως πρέπει να αντιληφθούμε και ιδιαίτερα οι τράπεζες μας ότι χωρίς επιχειρηματική δραστηριότητα δεν μπορεί να επιβιώσει ο χρηματοπιστωτικός τομέας ούτε να επιτευχθεί ουσιαστική ανάπτυξη. Ευελπιστούμε ότι η δανειοδότηση θα γίνεται ολοένα και πιο φθηνή αλλή και πιο προσιτή. Η αναδιάρθρωση των επιχειρηματικών δανείων συνεχίζεται θα έλεγα όμως με μη ικανοποιητικούς ρυθμούς και φαίνεται θα διευθετηθεί σε βάθος χρόνου αφού είναι συνυφασμένη με τη συνεχή βελτίωση της οικονομίας και των επιχειρήσεων. Πιστεύουμε ότι οι τράπεζες θα πρέπει να μεγιστοποιήσουν την ευελιξία τους στο θέμα της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Η κυριότερη ανησυχία των επιχειρηματιών σχετικά με τις οικονομικές πτυχές μιας ενδεχόμενης λύσης του κυπριακού;

Πιστεύουμε ότι η ενδεχόμενη λύση του κυπριακού θα είναι ωφέλιμη για την οικονομία του τόπου και κατ' επέκταση για όλους τους πολίτες του τόπου και θα ανοίξει μεγάλες προοπτικές για ανάπτυξη και ευημερία. Αυτό που ανησυχεί τους επιχειρηματίες είναι η άμεση δημιουργία μιας κοινής οικονομίας όπου πιθανόν να μην τηρούνται ισορροπίες. Μέχρι σήμερα, η τουρκοκυπριακή επιχειρηματική κοινότητα λειτουργεί κάτω από τις δικές ρυθμίσεις και κανονισμούς με συνεχή στήριξη από την Τουρκία, ενώ η ελληνοκυπριακή κοινότητα δραστηριοποιείται σε μια ευρωπαϊκά εναρμονισμένη οικονομία, εντός της Ευρωζώνης, ακολουθώντας πιστά το Ευρωπαϊκό κεκτημένο και εφαρμόζοντας τις – αυστηρές σε πολλή περιπτώσεις – νομοθεσίες, ρυθμίσεις και κανονισμούς που επιβάλλει η ΕΕ. Είναι λογικό να υπάρξει μια περίοδος χάριτος για τις τουρκοκυπριακές επιχειρήσεις μέχρις ότου εναρμονίσουν τις διαδικασίες λειτουργίας τους. Αυτό που ζητά ο ελληνοκύπριος επιχειρηματίας είναι η ίση μεταχείριση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις της επανενωμένης Κύπρου χωρίς μόνιμες παρεκκλίσεις έτσι ώστε να αποφευχθεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός εκ των έσω.

Αρχές Μαΐου πραγματοποιήθηκε το Motor Show μετά από 5 χρόνια απουσίας. Ποια μηνύματα στέλνει γενικότερα η επαναφορά της έκθεσης;

Πράγματι, η Έκθεση Motor Show αποτελούσε στο παρελθόν μια από τις μεγαλύτερες και πλέον εντυπωσιακές εξειδικευμένες εκθέσεις στο νησί μας και η απουσία της την τελευταία πενταετία είχε γίνει αισθητή. Φέτος, η ΟΕΒ και ο Σύνδεσμος Εισαγωγέων Μηχανοκινήτων Οχημάτων (ΣΕΜΟ) έκριναν ότι η κυπριακή αγορά αλλιά και οι ήλτρεις του αυτοκινήτου ήταν και πάλι έτοιμοι να υποδεχθούν το Motor Show. Η φετινή Έκθεση κρίνεται πολύ επιτυχημένη, τόσο από πλευράς εκθετών όσο και από πλευράς προσέλευσης του κοινού. Στο Motor Show συμμετείχαν όλοι σχεδόν οι εισαγωγείς καινούργιων οχημάτων, οι οποίοι μάλιστα δηλώνουν πολύ ευχαριστημένοι από τις συμφωνίες που έκλεισαν στη διάρκεια της Έκθεσης. Τα μηνύματα που στέλνει η διοργάνωση αυτή είναι πολλαπλά, καθώς είδαμε τους εισαγωγείς να προβάλλουν ξανά με δυναμικές διαφημιστικές καμπάνιες τα νέα μοντέλα τους, τους καταναλωτές να επιδεικνύουν μεγάλο ενδιαφέρον για αγορά καινούργιου αυτοκινήτου, αλλιά και τις τράπεζες να επανέρχονται μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα με νέα σχέδια χρηματοδότησης αγοράς καινούργιου αυτοκινήτου. Ο συνδυασμός των πιο πάνω φέρνει μεγάλη κινητικότητα στην μούδιασμένη

αγορά αλλιά κυρίως αποδεικνύει ότι η - μικρή έστω - ανάκαμψη της οικονομίας άρχισε να φέρνει καρπούς.

Πρόσφατα δηλώσατε πως η Βουλή αν θέλει μπορεί να γίνει «καταλύτης» για ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις και η ΟΕΒ θα στηρίξει αυτή την διαδικασία. Εξηγήστε;

Ο δρόμος των σημαντικών και ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων που χρειάζεται η οικονομία και το δημόσιο για να μπορέσουν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και μέσα σε σύγχρονα πλαίσια περνάει μέσα από την Βουλή των Αντιπροσώπων. Η Βουλή καταψήφισε τον περασμένο Δεκέμβριο αριθμό νομοσχεδίων που είχε καταθέσει η κυβέρνηση και αφορούσαν την μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, περιλαμβανομένου νομοσχεδίου για τον έλεγχο του ρυθμού αύξησης του κρατικού μισθολογίου στα πλαίσια των δυνατοτήτων της οικονομίας. Έστω και αν το μεταρρυθμιστικό πακέτο που είχε κατατεθεί ικανοποιούσε μόνο το ελάχιστο των προσδοκιών μας, αποτελούσε ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός και εμείς στηρίξαμε την προσπάθεια. Χάσαμε δυστυχώς μια χρυσή ευκαιρία. Παρόλα αυτά όμως, στις σχετικές συζητήσεις που προηγήθηκαν της καταψήφησης των νομοσχεδίων, όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα είχαν ταχθεί υπέρ της ανάγκης για μεταρρύθμιση. Επομένως, εάν τα κόμματα επιδείξουν πραγματική πολιτική βούληση, παραμερίσουν τις διαφορές τους και λειτουργήσουν με συναίνεση, όπως έγινε σε αρκετές περιπτώσεις μέσα στα χρόνια της κρίσης, τότε μπορούν να αποτελέσουν καταλύτη για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων. Είτε οι μεταρρυθμίσεις αφορούν την δημόσια υπηρεσία είτε άλλες πτυχές του τρόπου λειτουργίας της πολιτείας, των θεσμικών της οργάνων και της οικονομίας, εμείς καλούμε ξανά όλα τα πολιτικά κόμματα να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και να βοηθήσουν στον εκσυγχρονισμό της πατρίδας μας.

Όσον αφορά το “Doing Business” που στέκονται οι κυπριακές επιχειρήσεις; Χρειάζεται προσπάθεια βελτίωσης της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας; Ποια η θέση της ΟΕΒ;

Οι διευκολύνσεις και τα κίνητρα που παρέχει η Κύπρος στους επιχειρηματίες - ντόπιους αλλιά και ξένους - βρίσκονται σε ικανοποιητικά επίπεδα, όμως υπάρχουν πολλά περιθώρια για βελτίωση ή εποικοδομητική μεταρρύθμιση. Με βάση τη μελέτη “Doing Business” της Διεθνούς Τράπεζας, η Κύπρος κατατάσσεται 45η ανάμεσα σε 190 χώρες, ξεπερνώντας αρκετά ανταγωνιστικά κράτη της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής όπως είναι η Μάλτα, η Ελλάδα, το Ισραήλ και η Ιταλία. Το γεγονός αυτό μας κάνει να αισιοδοξούμε ότι βρισκόμαστε σε καλό δρόμο σε ότι αφορά την προσέλκυση ξένων επενδυτών στο νησί μας. Παράλληλα, πρέπει να απαλείψουμε τη γραφειοκρατία, να σχεδιάσουμε μια ολοκληρωμένη Στρατηγική προσέλκυσης επενδύσεων και να δημιουργήσουμε ένα φιλικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Ποιες προκλήσεις καλείται να αντιμετωπίσει αυτή τη στιγμή η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων;

Η οικονομία παρουσιάζει συνεχώς νέες προκλήσεις τις οποίες καλούμαστε να διαχειριστούμε ενώ εξακολουθούν να εκκρεμούν πολλά θέματα. Χωρίς να αναφερθώ εξαντλητικά στα θέματα που μας απασχολούν, ξεχωρίζω αυτό το διάστημα ως σημαντικότερες προκλήσεις την εισαγωγή ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου Γενικού Συστήματος Υγείας που θα λειτουργεί προς όφελος του ασθενή, στα πλαίσια των δυνατοτήτων της οικονομίας και χωρίς αποκλεισμούς. Η υλοποίηση της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας για την δημόσια υπηρεσία αποτελεί μια επίσης σημαντική και πολυεπίπεδη πρόκληση με πολλούς παραμέτρους. Σημειώνω επίσης την ανάγκη ρύθμισης του τρόπου καταβολής της ΑΤΑ στον ιδιωτικό τομέα που εκκρεμεί εδώ και καιρό, καθώς και την οριστική ρύθμιση των διευρυμένων ωραρίων λειτουργίας των καταστημάτων. Τέλος, σημειώνω την ανάγκη ρύθμισης του ζητήματος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων που αποτελεί τροχοπέδη στην παροχή επαρκούς ρευστότητας στην αγορά.